

OP WEG NAAR PUBLICATIE - REDACTIE EN REVISIE

WELKE VORMEN VAN REDACTIE ZIJN ER?

Er zijn verschillende vormen van redactie die kunnen worden toegepast op verhalen.

1. **Ontwikkelingsredactie:** Dit type redactie omvat het redigeren van de structuur en inhoud van het verhaal. Het gaat hierbij om het verbeteren van de plot, het versterken van de personages, het aanbrengen van logica en consistentie in het verhaal en het verfijnen van de schrijfstijl.
2. **Contentredactie:** Dit type redactie is gericht op de inhoud van het verhaal, zoals feiten, argumenten en conclusies. Hierbij wordt gekeken of de inhoud van het verhaal overtuigend is en of er eventueel bronnen of verwijzingen moeten worden toegevoegd.
3. **Line-editing:** Dit type redactie gaat dieper in op de zinsbouw, het ritme, de toon en de stijl van het verhaal. Hierbij wordt gekeken naar de manier waarop de zinnen zijn geformuleerd en hoe ze kunnen worden verbeterd om het verhaal beter te laten lopen.
4. **Copy-editing:** Dit type redactie richt zich op de taalkundige aspecten van het verhaal. Hierbij wordt gelet op spelling, grammatica, interpunctie en zinsconstructie. Het doel van copy-editing is om het verhaal correct, helder en consistent in taal en stijl te maken.
5. **Proeflezen:** Dit type redactie is gericht op het opsporen van typfouten, fouten in de interpunctie en spelfouten. Proeflezen is de laatste stap in het redactieproces en is bedoeld om ervoor te zorgen dat het verhaal foutloos is.

Het soort redactie dat voor jou nuttig is, hangt af van het doel dat jij stelt aan je verhaal en aan de kwaliteit van je eerste versie. Meestal wordt een combinatie van verschillende vormen van redactie gebruikt om het verhaal te perfectioneren.

De focus van dit stuk is op de eerste twee: ontwikkelingsredactie en contentredactie.

WELKE FASEN KAN EEN VERHAAL DOORGAAN?

Om te begrijpen waarom redactie handig kan zijn, is het handig om te begrijpen welke fasen een verhaal door kan gaan.

1. **Eerste schets** – Dit is de eerste versie van het verhaal, zoals dat uit je vingers is gekomen. In deze eerste schets bevat het verhaal waarschijnlijk al veel van wat je wilt vertellen. Maar waarschijnlijk kunnen dingen nog beter.
2. **Eerste revisie** – Hierin is je verhaal door een eerste (grote) revisie heen gegaan. De thema's, het plot en de personages zijn waarschijnlijk iets beter aangescherpt en strakgetrokken, stukken zijn mogelijk herzien of herschreven.
3. **Tweede en derde revisie** – Hierin is het verhaal, na meer feedback nog meer aangescherpt.
4. **“Definitieve versie”** – Dit is de versie die uiteindelijk (hopelijk) gepubliceerd wordt, of ingestuurd word naar een verhalenwedstrijd.

Als de definitieve versie is ingeleverd (en je uitgever niet betrokken was in het redactieproces) kan vanuit de uitgever nog een vervolgtraject komen, waarin die uitgever vraagt om (meer) aanpassingen.

Die aanpassingen kunnen o.a. zijn:

1. **Wijzigingen in plot, personages, verhaalwereld, toon, en gebeurtenissen** – Bijvoorbeeld omdat die wijzigingen het verhaal commercieel aantrekkelijker maken (waardoor het hopelijk beter zal verkopen).
2. **Het dichtplakken van overgebleven plotgaten** – Zie: plotgaten.

Tot slot zal een uitgever waarschijnlijk lijnredactie laten uitvoeren op je verhaal. Dit omvat onder andere:

1. **Line-editing:** Zoals eerder geschreven wordt hier gekeken naar de zinsbouw, het ritme, de toon en de stijl van het verhaal. Hierbij wordt gekeken naar de manier waarop de zinnen zijn geformuleerd en hoe ze kunnen worden verbeterd om het verhaal beter te laten lopen.
2. **Copy-editing:** Zoals eerder aangegeven richt copy-editing zich op de taalkundige aspecten van het verhaal: spelling, grammatica, interpunctie en zinsconstructie.
3. **Proeflezen:** Zodra het verhaal daadwerkelijk klaar wordt bevonden voor publicatie, wordt nog een laatste keer gekeken naar typefouten, fouten in de interpunctie en spelfouten.

Uiteraard is dit een versimpelde beschrijving van het proces. Afhankelijk van jou als schrijver, kan het verhaal helemaal geen revisies krijgen na de eerste draft, of doe je er wellicht wel 5 of 10 voordat je het aanbiedt naar een uitgever of een wedstrijd.

Verder kan het zijn dat een uitgever alleen laat kijken naar taal- en spelfouten en verder niet.

WAT ZIJN REVISIES EN WELKE VORMEN KUNNEN DIE AANNEMEN?

Revisies zijn aanpassingen op je verhaal. Welke dat zijn, kies je vaak zelf. Die revisies kunnen bestaan uit:

1. **Schrappen** – Het schrappen van bepaalde stukken uit het verhaal, bijvoorbeeld omdat deze weinig toevoegen aan dat verhaal, omdat die stukken overbodig zijn geworden, of omdat je beneden een bepaald aantal woorden moet blijven (word-count).
2. **Aanvullen** – Het aanvullen van het verhaal, omdat bepaalde gebeurtenissen in je verhaal niet duidelijk zijn zonder aanvullende informatie, bijvoorbeeld in de vorm van dialogen, handelingen en interacties tussen bepaalde personages.
3. **Herschrijven** – Het (deels) herschrijven van stukken van je verhaal. Dit kunnen aanpassingen zijn in stijl en toon, maar ook in dialogen, scenes, interacties en handelingen.
4. **Herzien** – Het herzien van (delen) van je verhaal. Bijvoorbeeld door een ander verhaalverloop te kiezen, bepaalde personages andere keuzes en motieven te geven, en bepaalde scenes te verwijderen, of op een andere plek in het verhaal te plaatsen.

WAT IS HET NUT VAN REVISIES?

Het herzien of reviseren van een verhaal heeft verschillende voordelen:

1. **Verbeteren van de kwaliteit** – Het reviseren van een verhaal geeft je de kans om het verhaal te verbeteren en de kwaliteit ervan te verhogen. Door herhaaldelijk naar je eigen werk te kijken, kun je inconsistenties opmerken en plotgaten opvullen.
2. **Versterken van de boodschap** – Een goede revisie kan de boodschap of de thema's van het verhaal versterken en verduidelijken. Je kunt bepaalde scènes of passages herschrijven om de boodschap beter over te brengen.

3. **Verhogen van de leesbaarheid** – Door je verhaal te reviseren, kun je de leesbaarheid verbeteren. Je kunt bijvoorbeeld zinnen herschrijven om ze helderder te maken of overbodige woorden of zinnen schrappen.
4. **Verhogen van de verkoopbaarheid** – Als je van plan bent om je verhaal te publiceren, kan revisie de verkoopbaarheid ervan verbeteren. Uitgevers en lezers waarderen goed geschreven verhalen en een goede revisie kan het verschil maken tussen wel of niet gepubliceerd worden.
5. **Verhogen van je kansen in verhalenwedstrijden** – Juryleden waarderen goed geschreven verhalen en een goede revisie vergroot je kans op een hogere plaatsing. Je bent en blijft hierbij uiteraard afhankelijk van de smaak van die juryleden.
6. **Versterken van je vaardigheden als schrijver** – Door het revisieproces te doorlopen, kun je als schrijver je vaardigheden verbeteren en groeien. Het geeft je de kans om te experimenteren met verschillende schrijftechnieken en je eigen stijl te ontwikkelen.
7. **Meer impact op je lezer** – Elke revisieronde geeft je verhaal meer kans om harder te glanzen en meer impact op je lezers te krijgen. Dit kan onder andere door: personages en je verhaalwereld veel meer karakter te geven, je plot en je spanningsbogen nog strakker aan te trekken, dialogen en interacties tussen personages nog krachtiger en natuurlijker te maken.
8. **Tot de kern van je verhaal komen** – Elk verhaal heeft een kern. Die kern een stuk dat eigen is aan jou en jouw doelen als schrijver. Die kern is ook, datgene wat je *eigenlijk* wilt vertellen met je verhaal.
9. **Meer kracht in je vertelling door minder vaagheden** – Soms is een verhaal een puzzle voor de lezer. Er gebeurt bijvoorbeeld veel in het verhaal, maar het is voor de lezer totaal onduidelijk waarom die dingen gebeuren en waarom ze relevant zijn voor de personages en de lezer zelf.
10. **Meer kracht in je vertelling door minder plotgaten en betere spanningsbogen** – Plotgaten zijn inconsistenties of onverklaarbare elementen in het verhaal die de logica of de geloofwaardigheid ervan kunnen schaden. Dit kunnen fouten zijn in plot, personages of gebeurtenissen, waardoor deze onlogisch zijn binnen de context van het verhaal. Elk plotgat in je verhaal, maakt dat verhaal ongeloofwaardiger en daardoor zwakker voor een ervaren lezer. Spanningsbogen worden onder andere veroorzaakt door conflicten die nog onopgelost zijn. Hoe beter die conflicten zijn uitgewerkt, des te krachtiger de spanningsbogen worden.
11. **Een kans om jezelf en jouw eigen stem nog meer naar boven te laten komen** – Jouw eigen stem biedt een uniek perspectief op de wereld en het verhaal dat je vertelt. De (unieke) manier waarop je schrijft, inclusief de woordkeuze, de zinsstructuur, de toon en de stijl, kan je vertelling boeiender en origineler maken, je verhaal meer memorabel maken, en kan je lezer helpen om zich nog beter in te leven in de personages en je verhaalwereld.

WELKE REVISIERONDEN ZOU JE KUNNEN DOEN?

Er is geen vaste set van revisieronden die je moet doen bij het reviseren van een verhaal, omdat elk verhaal en elke schrijver anders is. Het aantal revisieronden en de aard van de revisie hangt af van de individuele behoeften van de schrijver en het verhaal.

Hier zijn echter enkele algemene revisierondes die nuttig kunnen zijn bij het reviseren van een verhaal:

1. **Grote revisie** – Bij een grote revisieronde kijk je naar het gehele verhaal en beoordeel je of de plot, de personages en de thema's goed zijn ontwikkeld. Dit kan inhouden dat je scènes moet veranderen, personages moet toevoegen of verwijderen en de structuur van het verhaal moet aanpassen.

2. **Revisie rondom thema's** – In deze revisieronde kijk je specifiek naar de thema's in je verhaal, of deze thema's goed en grondig zijn verwerkt en de daadwerkelijke lading dekken van het verhaal dat je wilt vertellen; een duidelijke rode draad vormen in conflicten, handelingen en dialogen, en in de ontwikkeling van het plot en de personages.
3. **Revisie van personages en hun motivaties en conflicten** – In deze revisieronde kijk je specifiek naar de personages en hun motivaties. Waarom doen ze de dingen die ze doen? Waarom laten ze de dingen die ze zouden *moeten* doen? Welke conflicten hebben ze met zichzelf en hun omgeving? Je beoordeelt of deze onder andere iets toevoegen aan het plot, de spanningsbogen en de karakterontwikkeling.
4. **Revisie van de interne logica** – In deze revisieronde kijk je naar de interne logica van de verhaalwereld, de conflicten, de uitkomsten van handelingen, en de personages en de handelingen die deze personages wel en niet verrichten en beoordeel je of deze realistisch en geloofwaardig zijn binnen je verhaalwereld.
5. **Revisie van dialogen en handelingen** – In deze revisieronde kijk je naar de dialogen en handelingen van de personages en beoordeel je of ze realistisch klinken en bijdragen aan de plot of de karakterontwikkeling.
6. **Revisie van pacing** – Deze revisieronde gaat over de snelheid waarmee het verhaal wordt verteld en hoe de plot zich ontwikkelt. Je kijkt of er scènes zijn die te lang of te kort zijn en of de plot voldoende spanning en interesse wekt.
7. **Detail-revisie** – Bij deze revisieronde richt je je op de details van het verhaal, zoals de stijl, de toon en de woordkeuze. Je kijkt ook naar grammatica en spelling en past kleine dingen aan om de leesbaarheid en effectiviteit van het verhaal te verbeteren.
8. **Feedback-revisie** – Tijdens deze revisieronde neem je de feedback van lezers en redacteurs mee in het revisieproces. Je past delen van het verhaal aan op basis van de feedback en zorgt ervoor dat het verhaal voor een breder publiek toegankelijk is. Dit kan opnieuw leiden tot revisies van personages, interne logica, dialogen en zo voorts.

WAT ZIJN DE GEVAREN EN VALKUILEN BIJ REVISIE?

Hoewel revisie een belangrijk onderdeel is van het schrijfproces, zijn er ook enkele gevaren en valkuilen waar je op moet letten:

1. **Verlies van de oorspronkelijke intentie** – Als je te veel aan een verhaal gaat sleutelen, loop je het risico om de oorspronkelijke intentie of boodschap te verliezen. Het is daarom belangrijk om altijd de kern van het verhaal en de boodschap voor ogen te houden tijdens het revisieproces.
2. **Verlies van eigen visie en eigen regie** – Feedback kan nuttig zijn, maar als je te veel afhankelijk bent van de mening van anderen, kan het zijn dat je de regie over je eigen verhaal verliest. Het is belangrijk om je eigen visie te behouden en feedback te gebruiken als een middel om het verhaal te verbeteren. De feedback van anderen mag nooit je verhaal gaan dicteren.
3. **Overbewerking/je verhaal doodschrijven** – Het is mogelijk om te veel te reviseren en daardoor het verhaal te veranderen of te verzwakken. Als je te veel revisies maakt, kun je de kern van het verhaal verliezen en de lezer verwarren. Het verhaal kan zelfs geheel doodgeschreven worden, wat onder andere betekent dat het geen karakter meer heeft en saai of levenloos is geworden. Het is daarom belangrijk om een balans te vinden tussen revisie en het behoud van de integriteit van het verhaal.
4. **Vast blijven zitten in revisiemodus** – Het is ook mogelijk om vast te blijven zitten in revisiemodus en nooit tevreden te zijn met het verhaal. Dit kan leiden tot onnodige vertragingen en het verhaal kan uiteindelijk nooit af zijn. Het is belangrijk om te weten

wanneer je het verhaal als voltooid moet beschouwen. Eén manier om dit te bereiken is door jezelf maar een beperkt aantal revisierondes toe te staan. Dat kunnen er bijvoorbeeld vijf zijn, of drie, of slechts één. Verder kun je jezelf per revisieronden specifieke revisie-doelen stellen. Ronde één kan bijvoorbeeld plot en plotgaten zijn. Revisieronde twee: personages en hun persoonlijke ontwikkeling, en revisieronde drie: motivatie, spanning en spanningsbogen.

5. **Perfectionisme** – Soms kan het reviseren van een verhaal uitmonden in een obsessie met perfectie, waardoor je steeds meer kleine veranderingen aanbrengt zonder dat het veel toevoegt aan het verhaal. Het is belangrijk om te weten wanneer je tevreden moet zijn en wanneer het tijd is om het verhaal los te laten.